

การจัดเวทีชุมชนเพื่อ
การทำแผนพัฒนา
การเกษตรเชิงพื้นที่
แบบมีส่วนร่วม

วิศรุต ต้อยศักดิ์ดา
กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

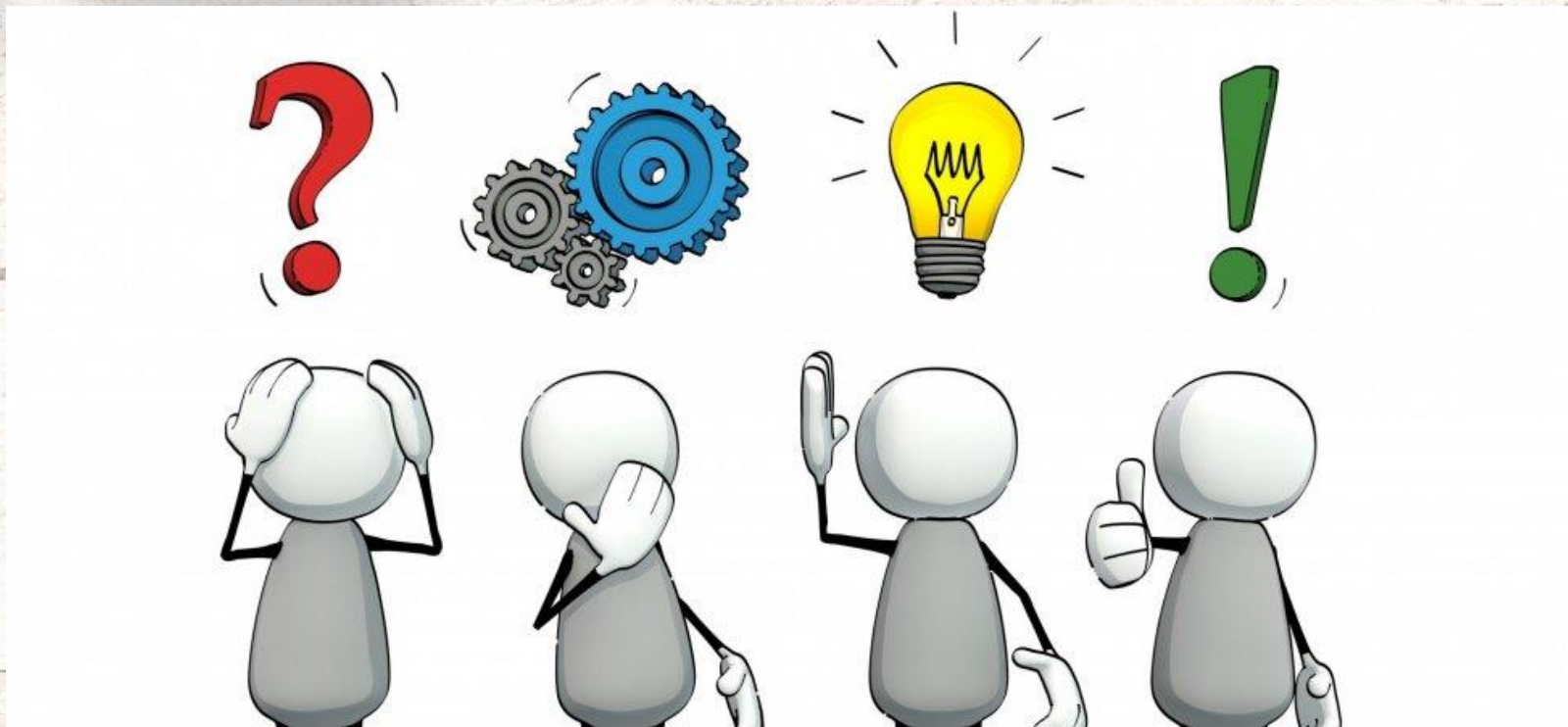

ประเด็นการเรียนรู้

- กิจกรรมพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
- กระบวนการจัดเวทีชุมชน
- เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาฯ
- การสรุปบทเรียน

ปัญหาของการพัฒนา

“คนทำไม่ได้คิด คนคิดไม่ได้ทำ”

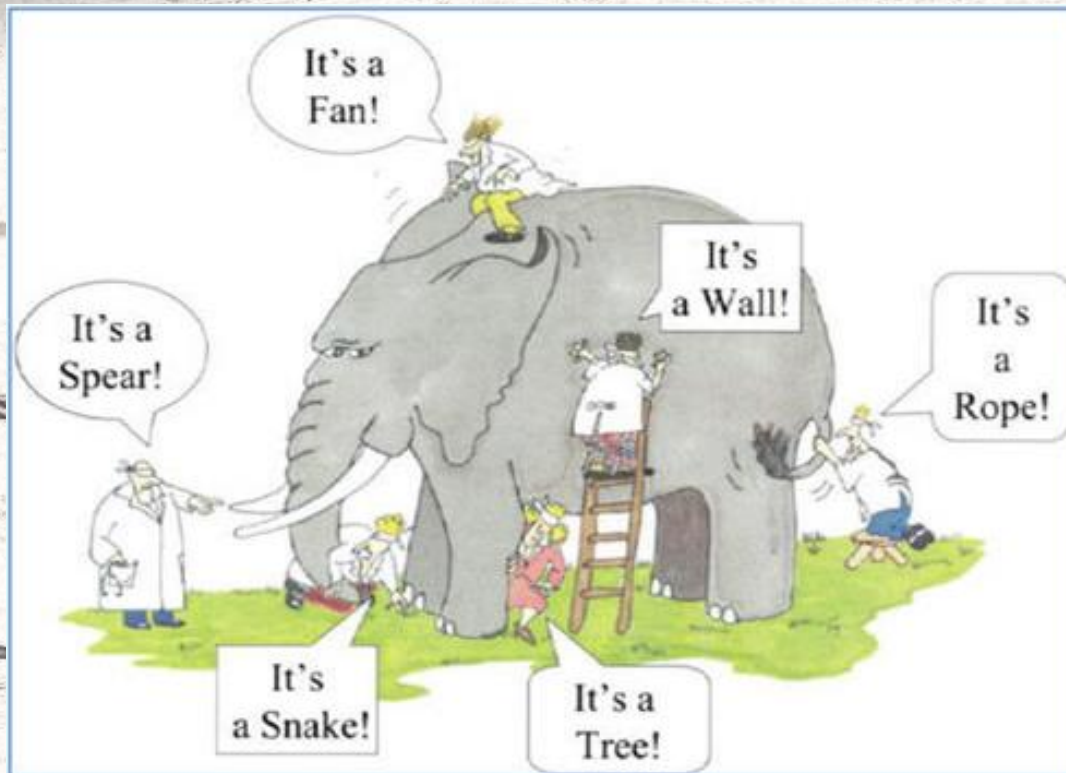
ปัญหาของการพัฒนา

“ขาดเป้าหมาย”

ปัญหาของการพัฒนา

“คิดแยกส่วน”

“ความสำเร็จของการพัฒนา”

“คุณภาพของคน”

คิดพึ่งตนเอง (ระเบิดจากข้างใน)
มีความคิดใหม่ มีพลัง และยั่งยืน

คิดแบบองค์รวม

(วิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน 360 องศา)

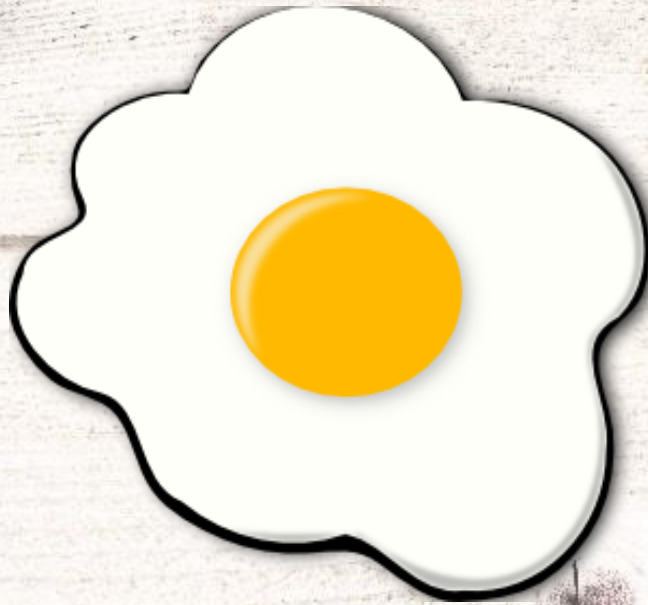
แก้ปัญหที่จุดเล็ก

(ถ้าปวดหัวคิดอะไรไม่ออก ต้องแก้ปวดหัวก่อน)

การพัฒนา “แบบมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ”

“ไข่แดง” กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา “ตัดสินใจ”

“ไข่ขาว” ภาวการณ์พัฒนา “เอื้ออาทร”

กิจกรรมพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

เวทีชุมชน 1

- สร้างความเข้าใจร่วมกัน
- กำหนดเป้าหมายร่วมการพัฒนา
- วิเคราะห์พื้นที่-คน-สินค้า

เวทีชุมชน 2

- กำหนดเป้าหมายร่วมการพัฒนา
- วิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานสินค้าหลัก/วิเคราะห์พืชทางเลือก
- วางแผนพัฒนาสินค้าเกษตรหลัก/พืชทางเลือก

เวทีชุมชน 3

- สรุปผลการดำเนินงาน /คืนข้อมูลให้ชุมชน
- ประเมินผลการดำเนินงานระยะที่ 1
- วางแผนการขับเคลื่อนในระยะที่ 2

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

เตรียมการก่อนจัดเวทีชุมชน

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

หลังการจัดเวทีชุมชน

เตรียมการก่อนจัดเวทีชุมชน

• หาทีมและกำหนดบทบาทตามความถนัด

- สร้างบรรยากาศ
- ตามตามประเด็นที่ได้จัดเตรียมมา
- กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- บันทึกภาพ
- บันทึกเสียง
- สังเกต

จดละเอียด

- บันทึกข้อมูลอย่างละเอียด
- สอบถามเพิ่มเติมเมื่อ
ไม่เข้าใจประเด็น

ใคร? ทำอะไร?

แผนการเรียนรู้การจัดเวทีชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์การจัดเวทีชุมชน วิเคราะห์สถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมเวที เกษตรกรผู้ผลิตผัก กล้วยไม้ จำนวน 15 ราย

สถานที่จัดเวทีชุมชน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ

• วางแผนการเรียนรู้

เวลา	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา (นาที)	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ
09.00-09.10	ชี้แจงวัตถุประสงค์การจัด เวทีชุมชน	เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันใน วัตถุประสงค์ของการจัดเวทีชุมชน	1.. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีชุมชนให้ผู้ร่วมเวทีได้รับทราบ และ อธิบายกระบวนการจัดเวทีชุมชนแก่ผู้ร่วมเวที 2. กำหนดข้อตกลงร่วมกันในการจัดเวทีชุมชน	10	- เครื่องขยายเสียง	- ทีมทบท. (หลัก)
09.10-09.30	สนทนากา	1. เตรียมความพร้อมของผู้ร่วมเวที 2. นำเข้าสู่กระบวนการจัดเวที ชุมชน	1. วิทยากรกระบวนการแนะนำกติกา ขั้นตอนการทำกิจกรรม 2. ดำเนินกิจกรรม 3. วิทยากรสรุปบทเรียนจากการกิจกรรมให้ผู้ร่วมเวที	20	- เครื่องขยายเสียง - กระดาษฟาง - ปากกาเคมี - อุปกรณ์สำหรับ กิจกรรม (ถ้ามี)	- ทีมทบท. (หลัก)
09.30-10.00	กำหนดเป้าหมายร่วม	ผู้ร่วมเวทีได้ร่วมกันกำหนด เป้าหมายการพัฒนาการเกษตร ของตนเอง	1. วิทยากรกระบวนการชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการกำหนดเป้าหมายร่วม และอธิบาย ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ - แจก Post It ให้ผู้ร่วมเวที คนละ 2 ใบ (2 สี : ฟ้ำ/ส้ม) - ให้ผู้ร่วมเวทีเขียน “เป้าหมาย” ที่ต้องการให้เกิดขึ้น (ต้องการอะไร) โดยเขียน 1 เป้าหมาย ต่อ Post It 1 ใบ ซึ่งเป้าหมายที่ต้องการเป็นลำดับแรก เขียนใน Post It สีส้ม เป้าหมายลำดับที่ 2 เขียนใน Post It สีฟ้า - เมื่อทุกคนเขียนเสร็จแล้ว ให้ผู้เข้าร่วมเวตินำ Post It ของตนเองไปติดบนกระดาษฟาง ที่ ทำเป็นตารางเอาไว้ โดยคนแรกให้ติด Post It แถวละ 1 ใบ - ผู้เข้าร่วมเวทีคนถัดไป ก่อนจะติด Post It จะต้องอ่าน Post It ของคนก่อนว่าเขียน ประเด็นอะไร ถ้าประเด็นเหมือนกัน/คล้ายกัน ให้ติดแถวเดียวกัน ถ้าไม่เหมือนกันให้ติดลงใน แถวใหม่ (การติด Post It ไม่ต้องให้เป็นสีเดียวกัน แต่ต้องเป็นประเด็นที่เหมือนกัน) 2. เมื่อติด Post It ครบทุกคน ให้ผู้ร่วมเวที ร่วมกันคัดเลือกเป้าหมายร่วมของกลุ่ม จำนวน 3 เป้าหมาย 3. วิทยากรกระบวนการสรุปเป้าหมายร่วม	30	- เครื่องขยายเสียง - กระดาษฟาง - ปากกาเคมี - Post It	- ทีมทบท. (หลัก) (วิศรุต)

เตรียมการก่อนจัดเวทีชุมชน

- เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์

กล้องถ่ายรูป

เครื่องบันทึกเสียง

กระดาษฟาง

เตรียมการก่อนจัดเวทีชุมชน

- เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์

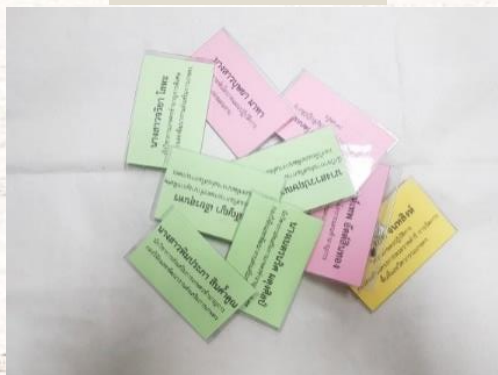
ปากกาเคมี

กระดาษกาว

สเปรย์กาว

ป้ายชื่อ

บัตรคำ

โพสอิท

ประชุมทีมก่อนการจัดเวที

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนาการ

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

การกำหนดเป้าหมายร่วม

4

การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

การจัดสภาพแวดล้อม
ในเวทีชุมชน

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนากา

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

การกำหนดเป้าหมายร่วม

4

การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเวที

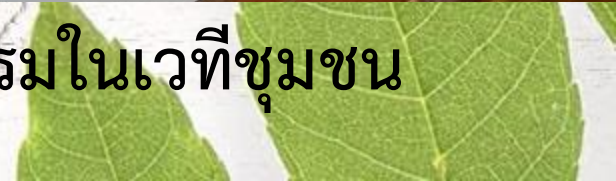
สนทนากาการเพื่อกาการพ่อนคลาย

กิจกรรมสนทนากาการเพื่การเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมเวที

กิจกรรมสานทนากาที่สอดคล้องกับกิจกรรมในเวทีชุมชน

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนากการ

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

การกำหนดเป้าหมายร่วม

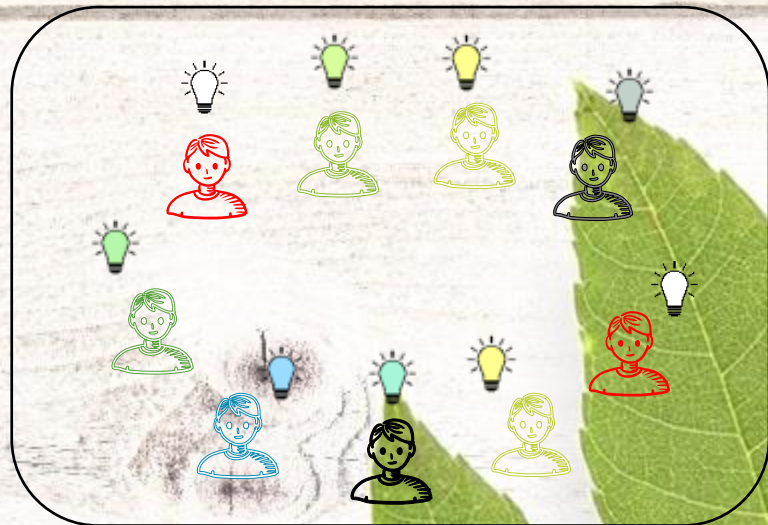
4

การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

“กตিকা” ของการระดมสมอง

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนากการ

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

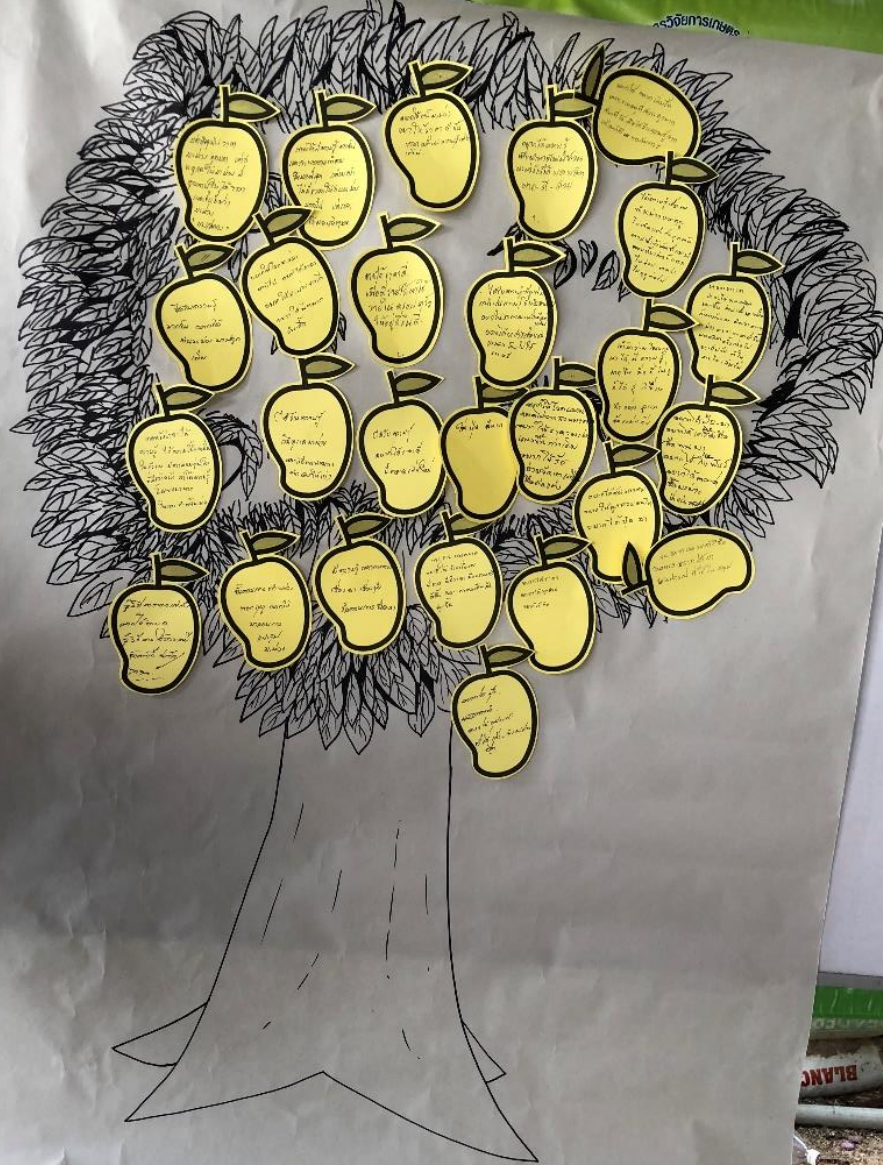
การกำหนดเป้าหมายร่วม

4

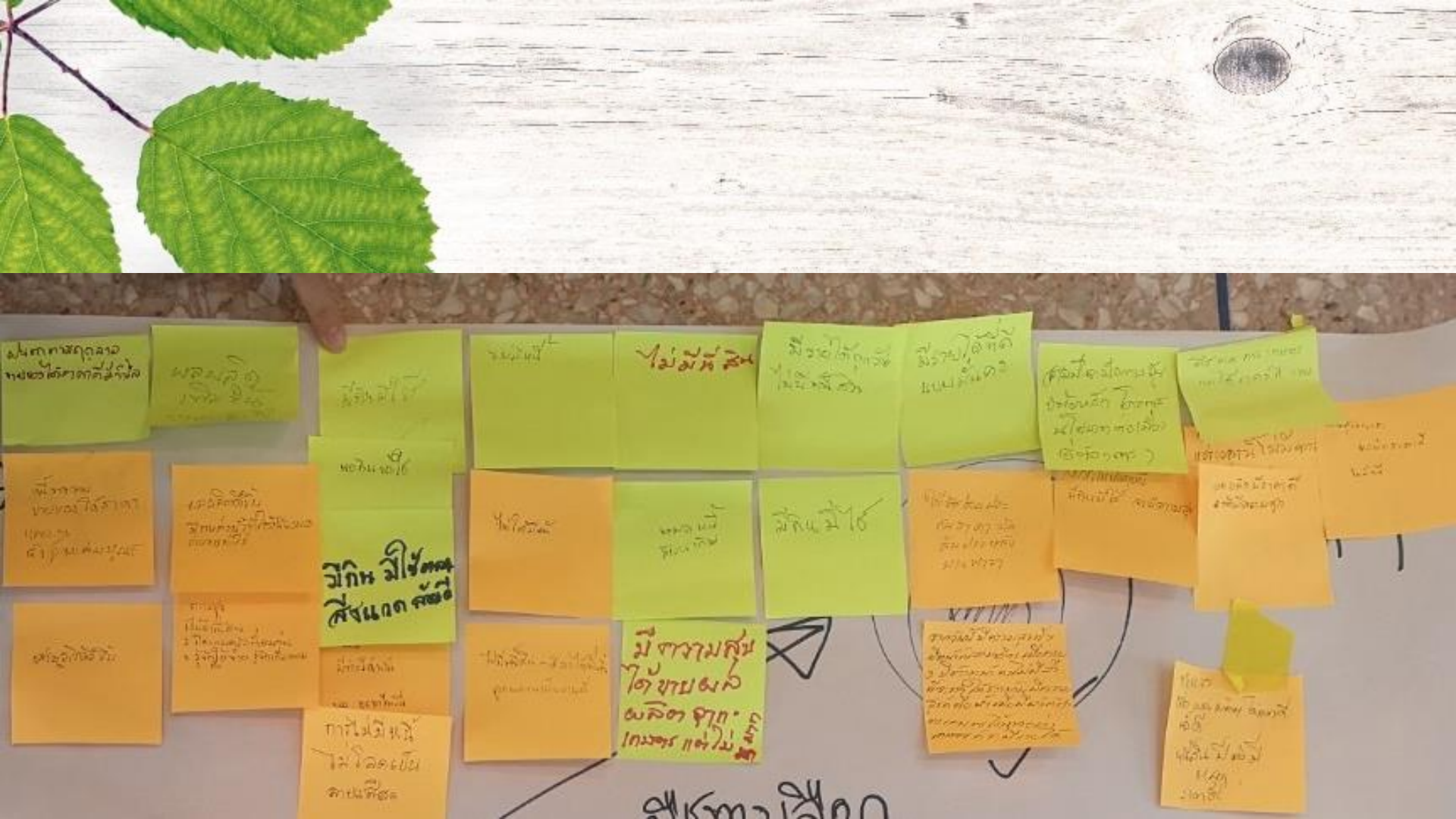
การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

การใช้บัตรคำ
เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วม
ของกิจกรรมในเวทีชุมชน

การใช้บัตรคำเพื่อกำหนดเป้าหมายร่วม

ใบงานที่ 1

“เข็มทิศนำทางสร้างสุข”

“ความสำเร็จ” ของการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตรฯ

วัดได้จากอะไร ?

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

BBBBBBBBBBBBBBBBBB

CCCCCCCCCCCCCCCCCCC

DDDDDDDDDDDDDDDDDD

EEEEEEEEEEEEEEEEEEEE

FFFFFFFFFFFFFFFFFFFF

GGGGGGGGGGGGGGGGGG

D

d

DDDDDDDDDDDDDD

G

g

GGGGGGGGGGGGGG

B

b

b

BBBBB

A

a

AAAAA

F

f

FFFFFF

P

p

PPPPP

X

XXXXX

DDDDDDDDDDDDDD

4

GGGGGGGGGGGG

1

BBBBB

AAAAA

2

FFFFFF

5

PPPPP

3

XXXXX

ประเมิน “เข้มทิศ” สร้างสุข

ผลการประเมิน "เข้มทิศ" สร้างสุข

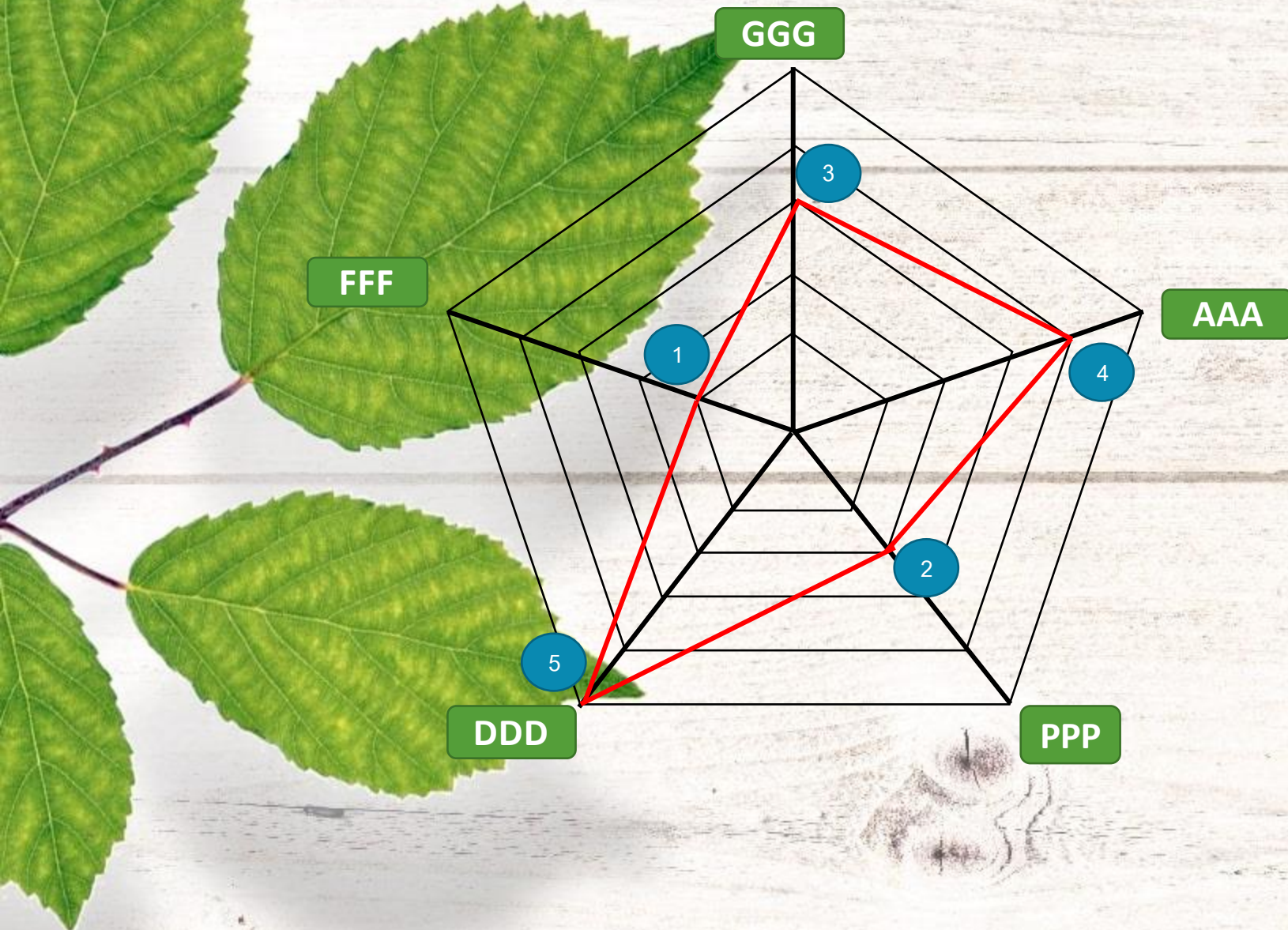
มิติ/ด้าน/ประเด็น	ผลการประเมิน				
	แย่มาก (1)	แย่มาก (2)	พอใช้ (3)	ดี (4)	ดีมาก (5)
1 GGGGGGGGGGGG	✓				
2 AAAAA				✓	
3 PPPPP		✓			
4 DDDDDDDDDDDDD			✓		
5 FFFFFFF					✓

สรุปผลการประเมิน “เข้มทิศ” สร้างสุข

สรุปผลการประเมิน "เข้มทิศ"

ลำดับ	มิติ/ด้าน/ประเด็น	ผลการประเมิน					รวม คะแนน	จำนวน คน	เฉลี่ย
		แย่มาก 1	แย่ 2	พอใช้ 3	ดี 4	ดีมาก 5			
1	GGGGGGGGG	II	III III	IIIIIIII IIII III	IIIIIIII IIII II	III	2+16 +69+ 88+15 =190	58	3.28
2	AAAAA								
3	PPPPP								
4	DDDDDDDDDDDDDD								
5	FFFFFFF								

ประเมิน “เข้มทิศ” สร้างสุข

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนากการ

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

การกำหนดเป้าหมายร่วม

4

การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

เวทีชุมชน ครั้งที่ 1

“การวิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่”

การวิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่เป้าหมาย อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี					
ประเด็น	ข้อมูลปัจจุบัน (สถานการณ์)				เรื่องเด่น
ทรัพยากร	มีน้ำ	พืชไร่	บุคลากร	ไม่มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	พืช	ส.อ.อ.	มีแหล่งน้ำ	
ทิวทัศน์	ผัก	สวนผลไม้	วัด	มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	สวนผลไม้	วัด	มีแหล่งน้ำ	
สังคม	มีน้ำ	พืชไร่	บุคลากร	ไม่มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	พืช	ส.อ.อ.	มีแหล่งน้ำ	
สิ่งแวดล้อม	มีน้ำ	พืชไร่	บุคลากร	ไม่มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	พืช	ส.อ.อ.	มีแหล่งน้ำ	
เศรษฐกิจ	มีน้ำ	พืชไร่	บุคลากร	ไม่มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	พืช	ส.อ.อ.	มีแหล่งน้ำ	
สังคม	มีน้ำ	พืชไร่	บุคลากร	ไม่มีแหล่งน้ำ	พืชผัก
	ข้าว	พืช	ส.อ.อ.	มีแหล่งน้ำ	

๓) การวิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่เป้าหมาย

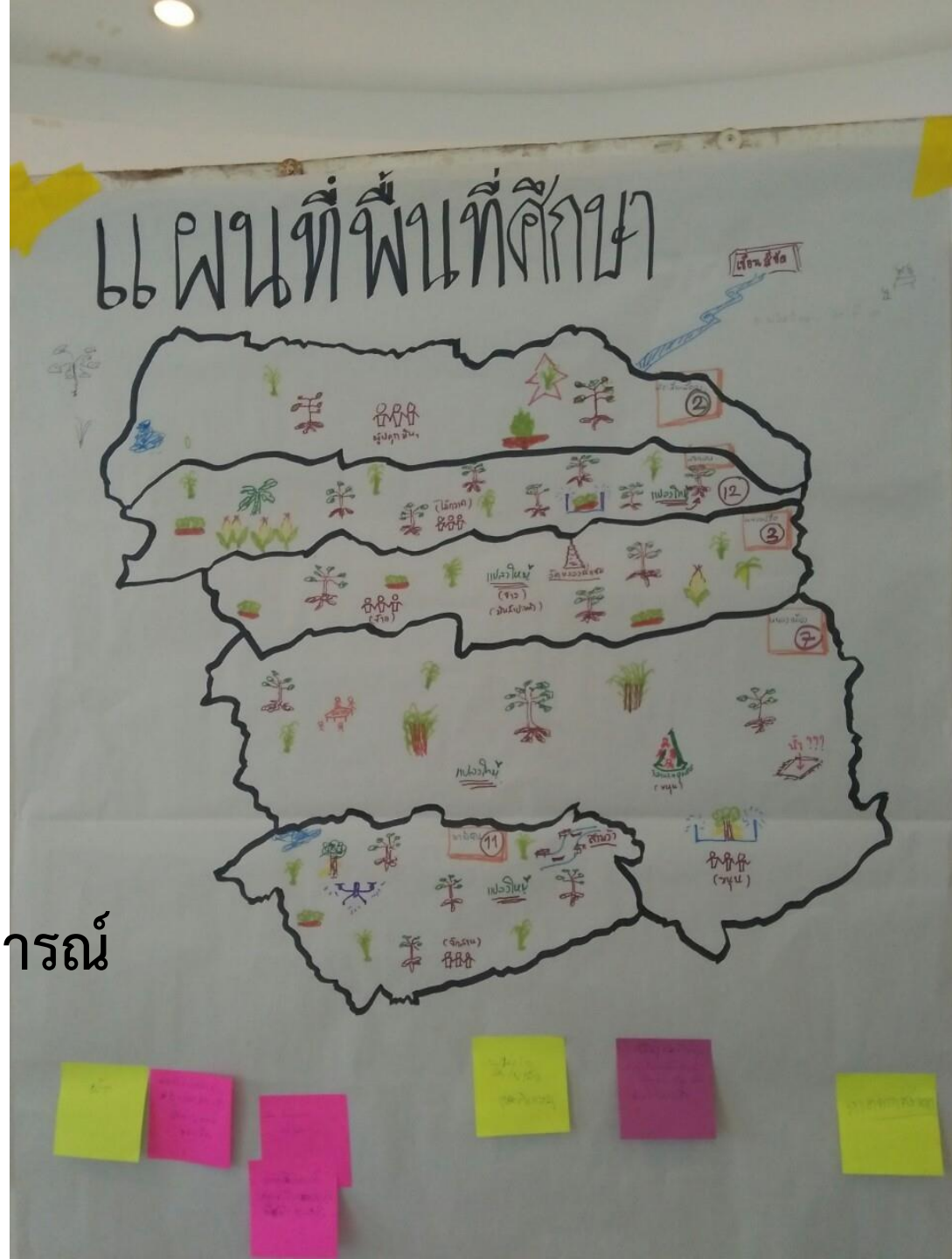
[illegible]

ตารางวิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่เป้าหมาย

อำเภอ จังหวัด

ประเด็นการวิเคราะห์	สถานการณ์ปัจจุบัน (Situation)	ศักยภาพ/จุดเด่น (Gain Point)	สภาพปัญหา (Pain Point)
พื้นที่ เช่น - ทรัพยากรธรรมชาติ กายภาพ/ ชีวภาพ - ภัยธรรมชาติ - แหล่งน้ำ - ระบบสาธารณูปโภค - เส้นทางคมนาคม			
คน เช่น - เกษตรกร องค์กรเกษตรกร - การเมืองการปกครอง - สภาพสังคม คริวเรือนเกษตรกร - ประเพณี วัฒนธรรม - สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต อาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริม (รายได้ ค่าจ้าง)			
สินค้า เช่น - สินค้าการเกษตรหลัก (ต้นทุน ผลผลิต ราคา) - การใช้เทคโนโลยีในการผลิต - การใช้แรงงานในการผลิต - ตลาดทั้งในชุมชน/นอกชุมชน			

การใช้แผนที่
ช่วยในการวิเคราะห์สถานการณ์

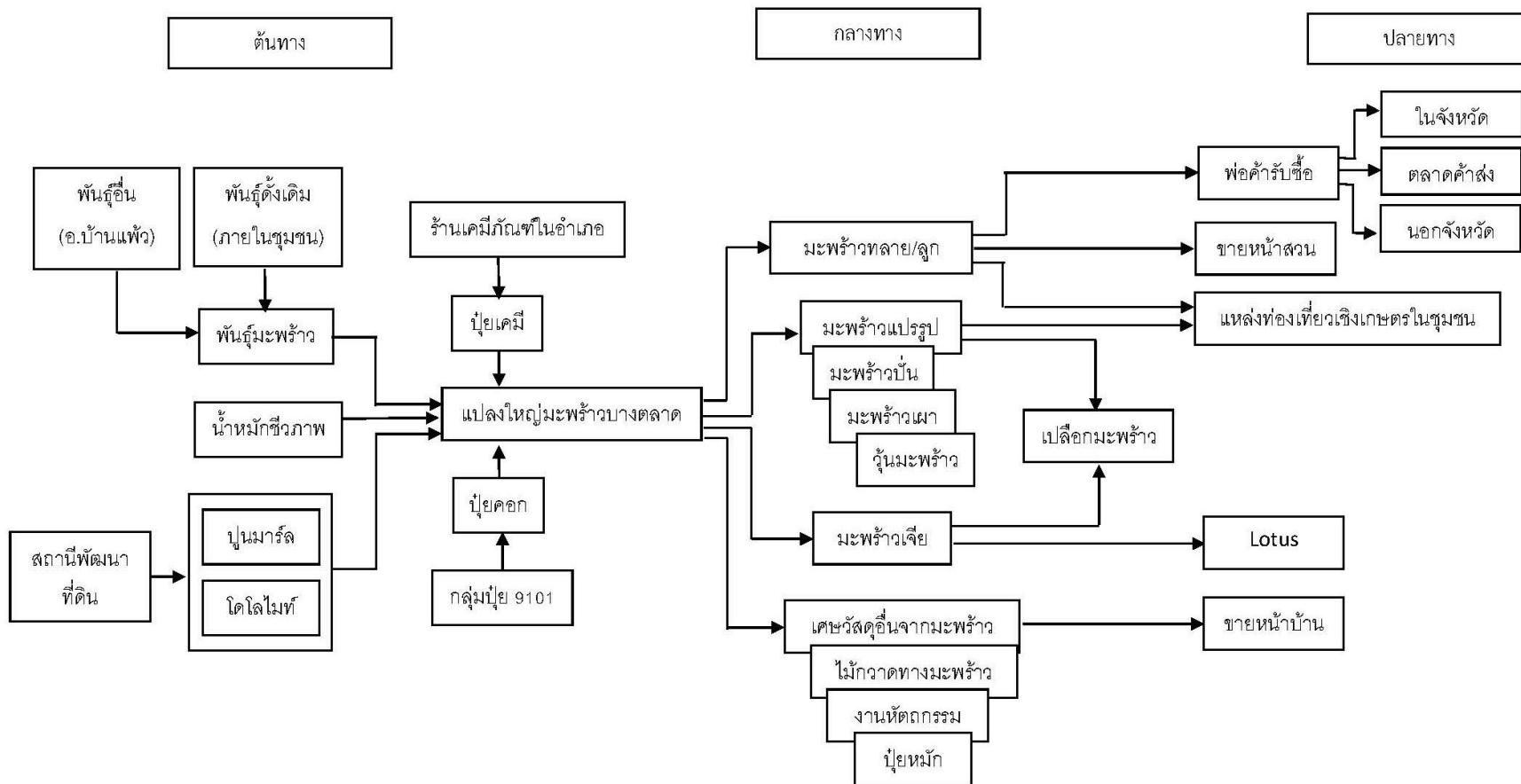
ตัวอย่างการวิเคราะห์ Supply Chain สินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ชนิด
สินค้ามันสำปะหลัง

เวทีชุมชน ครั้งที่ 2

“การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานสินค้าหลัก”

ประเด็น วิเคราะห์	ทรัพยากร	ต้นทาง (เกษตรกร, ผลผลิต)	กลางทาง	ปลายทาง
สถานการณ์	- สภาพพื้นที่เหมาะสมปานกลาง และเหมาะสมน้อย (S2, S3) - ระบบน้ำหยดค่าเฉลี่ย ผลผลิต 6 ตัน - ระบบธรรมชาติค่าเฉลี่ยผลผลิต 3 ตัน	- เกษตรกรมีความรู้เรื่องมันสำปะหลัง - การคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม (KU 72, หัวยิบ 90, ระยะยง 7) - การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	- การใช้เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง - การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ (แพะ)	- บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด - โรงงานลพบุรี
สภาพปัญหา	- ฝนไม่ตกตามฤดูกาล - เชื้อราในดิน - ดินเสื่อม - น้ำบาดาลไม่เพียงพอ	- ขาดแคลนแรงงาน - โรคระบาดจากแมลงศัตรูพืช - พันธุ์ที่เหมาะสมไม่เพียงพอ	- ไม่มีความรู้ในการวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง - ไม่มีความรู้ในการผสมอาหารสัตว์ - ไม่มีลานตาก	- ไม่มีอำนาจต่อรองราคา - ราคาไม่แน่นอน
พัฒนาอย่างไร	- ไถระเบิดดินดาน - ใช้สารปรับปรุงบำรุงดิน - การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา - หาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เช่น บ่อบาดาล	- เน้นการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร - ลดพื้นที่ในการผลิตมันสำปะหลัง - แخذท่อนพันธุ์ก่อนนำไปปลูก - หมั่นตรวจแปลง - ทำแปลงท่อนพันธุ์เองและติดต่อหน่วยงานราชการ	-อบรมการใช้และขอรับการสนับสนุนเครื่องวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง - อบรมการผสมอาหารสัตว์ - ขอรับการสนับสนุนลานตาก	- พัฒนากลุ่มแปลงใหญ่เพื่อมีอำนาจในการต่อรองราคา - ทำ MOU กับโรงงาน
มีใครเกี่ยวข้อง	- หน่วยงานในกระทรวงเกษตรฯ (กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน) - หน่วยงานภาคี (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) - ศพก.	- หน่วยงานในกระทรวงเกษตรฯ (กรมส่งเสริมการเกษตร, นวส.) - สถาบันพัฒนามันสำปะหลัง	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลพบุรี - ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี - ส่วนราชการ, สถานศึกษา	- แปลงใหญ่ตำบลเกาะรัง - สำนักงานเกษตรอำเภอ - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลพบุรี

การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
สภาพปัญหา	- ใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นต่อความต้องการของมะพร้าว - ใช้ตามความรู้สึกว่าถึงเวลาแล้วต้องใส่ปุ๋ย - ซื้อปุ๋ยใช้เองในราคาสูง	- การขายมะพร้าวสดยกทลาย - การขายมะพร้าวสดเป็นลูก - มีเศษวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูปมะพร้าวเกิดเป็นขยะในพื้นที่	- ไปออกงานจำหน่ายสินค้าตามงานต่างๆ ซึ่งมีค่าใช้จ่าย และไม่ได้ไปตลอดทั้งปี
แผนพัฒนา	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยผสมปุ๋ยใช้เอง	1. สับย่อยเปลือกมะพร้าวทำวัสดุปลูกและตากเศษวัสดุเหลือใช้ส่งโรงไฟฟ้าชีวมวล 2. สร้างตราสัญลักษณ์สินค้าน้ำมะพร้าวและแปรรูปวุ้นมะพร้าว	ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยการจัดทำป้ายในชุมชน และระบบ Online

ใบงานที่ 2

“การวิเคราะห์ ห่วงโซ่อุปทาน”

วิเคราะห์ Supply Chain สินค้าเกษตรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ ชนิดสินค้า

ประเด็น	การจัดการ ทรัพยากรการผลิต (ดิน/น้ำ/ พันธุกรรม)	ต้นน้ำ (การผลิต/ การดูแล)	กลางน้ำ (การแปรรูป/ การเพิ่มมูลค่า)	ปลายน้ำ (การสื่อสาร/ การขนส่ง/กระจาย สินค้า/การตลาด)
สถานการณ์				
สภาพปัญหา				
ศักยภาพ/จุดแข็ง				
พัฒนาอย่างไร				
มีใครเกี่ยวข้อง/ เกี่ยวข้องอย่างไร				

เวทีชุมชน ครั้งที่ 2

ตัวอย่างการวิเคราะห์พืชทางเลือก

“การวิเคราะห์พืชทางเลือก”

ตารางวิเคราะห์ทางเลือกการผลิตพืชหลักของพื้นที่

ตัวชี้วัด	คะแนน/คำนิยาม	พืชทางเลือกใหม่		
		ขมิ้นชัน	หน่อไม้ฝรั่ง	หม่อน
1. ด้านการลงทุน	5 = ลงทุนน้อย	5	5	3
2. ด้านการใช้แรงงาน	5 = แรงงานน้อย	4	5	4
3. ด้านความเหมาะสมพื้นที่	5 = เหมาะสมมาก	4	4	4
4. ด้านความรู้ทักษะที่มี	5 = มีความรู้/ทักษะมาก	3	3	2
5. ด้านการตลาด				
- ราคาดี	5 = ราคาดี	5	5	3
- ตลาดมีความต้องการ	5 = ตลาดต้องการมาก	5	5	3
- มีตลาดมาก	5 = มีตลาดมาก	3	5	3
6. ด้านความเสี่ยง (โรค/แมลง)	5 = เสี่ยงน้อย	5	2	4
7. ด้านความอ่อนไหวสภาพภูมิอากาศ	5 = อ่อนไหวน้อย	5	2	4
8. สิทธิและการตัดสินใจใช้ที่ดิน (เป็นเจ้าของ)	5 = มาก	5	5	5
9. ด้านนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ	5 = มาก	5	5	5
10. ด้านการพึ่งพาตนเอง (ทำได้ด้วยตนเอง)	5 = มาก	5	5	5
11. ด้านการดูแลรักษา	5 = ง่าย	5	3	5
รวม	65	<u>59</u>	<u>54</u>	<u>50</u>

ใบงานที่ 3

“วิเคราะห์พืชทางเลือก”

ตารางวิเคราะห์พืช/สินค้าทางเลือกของพื้นที่เป้าหมาย

WS#3

ตัวชี้วัด	คะแนน/คำนิยาม	พืชทางเลือกใหม่		
		พืช.....	พืช.....	พืช.....
1. ด้านการลงทุน	5 = ลงทุนน้อย			
2. ด้านการใช้แรงงาน	5 = แรงงานน้อย			
3. ด้านความเหมาะสมพื้นที่	5 = เหมาะสมมาก			
4. ด้านความรู้ทักษะที่มี	5 = มีความรู้/ทักษะมาก			
5. ด้านการตลาด				
- ราคาดี	5 = ราคาดี			
- ตลาดมีความต้องการ	5 = ตลาดต้องการมาก			
- มีตลาดมาก	5 = มีตลาดมาก			
6. ด้านความเสี่ยง (โรค/แมลง)	5 = เสี่ยงน้อย			
7. ด้านความอ่อนไหวสภาพภูมิอากาศ	5 = อ่อนไหวน้อย			
8. สิทธิและการตัดสินใจใช้ที่ดิน (เป็นเจ้าของ)	5 = มาก			
9. ด้านนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ	5 = มาก			
10. ด้านการพึ่งพาตนเอง (ทำได้ด้วยตนเอง)	5 = มาก			
11. ด้านการดูแลรักษา	5 = ง่าย			
รวม	65			

แผนพัฒนาการเกษตร

รายละเอียดกิจกรรมในแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน การอภิปรายจำแนก
๓. เกาะรัง ๘. จังหวัดลพบุรี ๙. ลพบุรี

[illegible]

ตารางสรุปแนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตร

ต.เกาะรัง อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี

พืช	ทรัพยากร	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มันสำปะหลัง	- กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน - การใช้สารปรับปรุงดิน - การไถระเบิดดินดาน - กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดบ่อบาดาล)	- กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง - การจัดการท่อนพันธุ์ (พัฒนาแปลงพันธุ์/การเตรียมท่อนพันธุ์ตามคำแนะนำ) - การสำรวจแปลง - การใช้เครื่องจักรกลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ - การป้องกันกำจัดโรคในมันสำปะหลัง (การใช้สารชีวภัณฑ์) - กิจกรรมปรับเปลี่ยนพื้นที่การผลิตเป็นพืชทางเลือก	- กิจกรรมพัฒนามาตรฐานผลผลิต - การใช้เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง - กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าผลผลิต - ฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ (แพะ) - การสร้างลานตากมันสำปะหลัง	- กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแปลงใหญ่ - การพัฒนาการบริหารจัดการแปลงใหญ่ - กิจกรรมด้านการตลาด - การจัดทำข้อตกลงกับโรงงานผู้รับซื้อ
หน่อไม้ฝรั่ง	- กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน - กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดบ่อบาดาล)	- กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - การวางแผนการผลิตและจัดการแรงงาน - การพัฒนากระบวนการผลิต และการดูแลรักษา - การถอดบทเรียนองค์ความรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง - การศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบ	- กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ศึกษาดูงานการผลิตหน่อไม้ฝรั่งบ้านท่าปลวกสูง	- กิจกรรมพัฒนาด้านการตลาด - การรวมกลุ่มเพื่อจัดการด้านการตลาด
ขมิ้นชัน	- กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน - การเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ดิน - การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก - กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดบ่อบาดาล) - กิจกรรมธนาคารท่อนพันธุ์ขมิ้นชัน - จัดหาท่อนพันธุ์ดีเพื่อการขยายพันธุ์	- กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - ศึกษาดูงาน/อบรมให้ความรู้การปลูกขมิ้นชัน - แปลงสาธิต (การผลิตขมิ้นชันอินทรีย์)	- กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต - ดูงานการแปรรูปขมิ้นชัน	- กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่ม - จัดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน - กิจกรรมด้านการตลาด - เชื่อมโยงเครือข่ายตลาด
หม่อน	- กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน - กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดบ่อบาดาล) - กิจกรรมการจัดการต้นพันธุ์ - จัดหาต้นพันธุ์ดี - ทำแปลงพันธุ์	- กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - รวมกลุ่มเกษตรกรผู้สนใจ - การเลือกพื้นที่เหมาะสมเพื่อปลูกนำร่อง - อบรมดูงานระบบการผลิต การทำแนวกันชน การดูแลรักษา (โรคและแมลง) - ขอรับรอง GAP หรือเกษตรอินทรีย์	- กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิต (วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่) - อบรมดูงาน - ขอรับการรับรองมาตรฐานสถานที่แปรรูป - พัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ	- กิจกรรมด้านการตลาด - ทำ MOU กับผู้ค้า - กิจกรรมพัฒนามาตรฐานผลผลิต - ผลิตตามระบบ GAP /อินทรีย์ / GAP

กระบวนการจัดเวทีชุมชน

1

กิจกรรมสันทนากา

2

กำหนดกติกา สร้างความเข้าใจ

3

การกำหนดเป้าหมายร่วม

4

การทำกิจกรรมของเวทีชุมชน

5

การสรุปเวที (มอบโจทย์เวทีต่อไป)

“การสรุปผลและคืนข้อมูล”

การทบทวนหลังปฏิบัติการ: After action review (AAR)

1. สิ่งที่เราคาดหวังคืออะไร

2. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงคืออะไร

3. ทำไมสิ่งที่เกิดขึ้นจึงต่างจากที่
คาดหวัง

4. สิ่งที่ได้เรียนรู้คืออะไร

7 คำถาม

การสรุปบทเรียน

7 คำถาม

Q1. ที่ผ่านมาเราและทีมงานกำหนดเป้าหมายของงานไว้อย่างไร?

Q2. ที่ผ่านมามีผลสำเร็จอะไรบ้าง ที่มีคุณค่าแสดงถึงตัวตนของเราและทีมงาน?

Q3. อะไรคืออุปสรรคที่กีดขวางเราและทีมงานในการบรรลุเป้าหมาย?

Q4. อะไรคือวิธีการที่ดีเลิศที่ทีมงานได้ทำขึ้นให้บรรลุเป้าหมาย?

Q5. อะไรคือวิธีการที่เราคิดไม่ถึง(ยอดเยี่ยม/สร้างสรรค์)ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

Q6. ต่อไปนี้เราและทีมงานจะกำหนดเป้าหมายอย่างไร?

Q7. ต่อไปนี้เราและทีมงานจะกำหนดวิธีการให้บรรลุเป้าหมายอย่างไร?

แนวทางการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาด้านการเกษตร

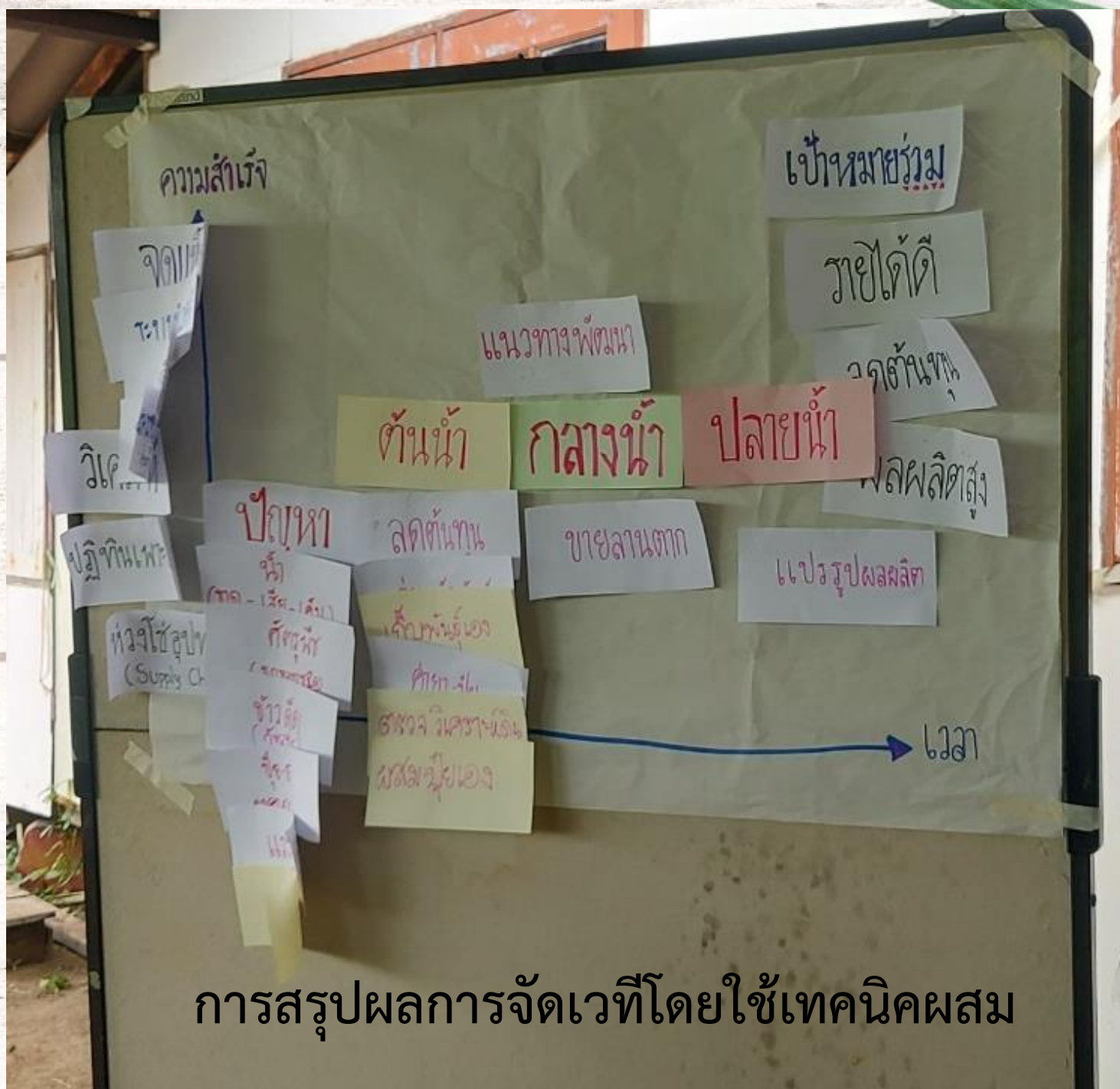

การสรุปผลการจัดเวทีโดยใช้ภาพ

การสรุปผลการจัดเวทีโดยใช้ภาพ

การสรุปผลการจัดเวทีโดยใช้เทคนิคผสม

การคืนข้อมูลให้ชุมชน

เวทีที่ 5: สรุปผล

6 ปี 1 เดือน - ไม่สนใจไลน์ มีเงินใช้พอ

ดูภาพ/ภาพ
ไม่มีตก

1-2

มีรายได้เพิ่ม ไม่มีหนี้สิน

ผลผลิตเพิ่ม

มีเงินใช้พอ

9 ชั่วโมง
วิชาเรียน

ไปกลับ
ต่อชั่วโมง

ผลิต+ใช้
สารชีวภัณฑ์

ซ่อมพืชเดิม

พัฒนา
Smart Farmer

กลุ่ม ศก.พอเพียง
ชุมชนพอเพียง

เสริมพืชเดิม

มะพร้าว ขนุน ไข่

ผัก มะขามเปรี้ยว

ราคา

โรค/แมลง

ดีเยี่ยม

ไม่ยุ่ง

ทดแทน

ข้าว

มีน้ำประปา

63

อุปค.
< 100

กลุ่ม
ข้าว

พัฒนา
ที่ดิน

ตรวจ
บัญชี

5

พาณิชย์

พลังงาน

66

การสรุปผลการจัดเวทีโดยใช้เทคนิคผสม

การประเมินผลการจัดเวทีชุมชน

ประเด็น

ระดับความคิดเห็น

1) มีการนำองค์ความรู้ / เทคโนโลยีที่เหมาะสม
มาใช้ในการพัฒนา

2) มีการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชน อย่างทั่วถึง
และเป็นธรรม

3) สิ่งแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น

4) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
(ร่วมคิด-ร่วมวางแผน-ร่วมทำ-ร่วมสังเกต-ร่วมสะท้อนผล)

5) มีการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
ในพื้นที่มากขึ้น

6) เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
ได้อย่างยั่งยืน

การประเมินผลการจัดเวทีชุมชน

ผลการตรวจสารพิษตกค้างในเลือด

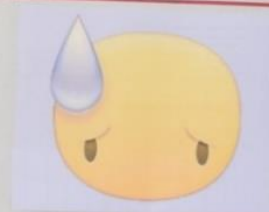
ระดับ **เสี่ยง**

ดีใจ

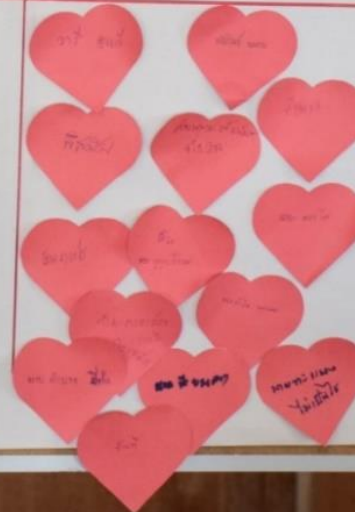
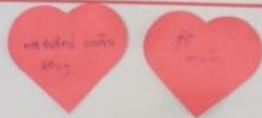
เฉยๆ

ค่อนข้างกังวล

กังวลมาก

การประเมินผลการทำกิจกรรม

การจัดเวทีชุมชนเพื่อการทำแผนพัฒนา การเกษตรเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

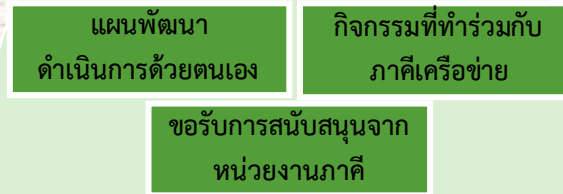
ความสำเร็จ

หน่วยงานภาคี

เครือข่ายการพัฒนา

มุ่งเน้น “กิจกรรมสร้างผลกระทบ”
(Impact)

“กระบวนการมีส่วนร่วม”
“การกระจายผลประโยชน์”
“ซ่อมพืชเดิม เสริมพืชใหม่”

“คนทำเป็นคนคิด”

“นำทาง/วัดผล”

- สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
- คืนข้อมูลและสะท้อนผลการดำเนินงาน
- วางแผนขับเคลื่อนในระยะต่อไป

“การสรุปบทเรียน”

การวางแผนฐานคิดการพึ่งพาตนเอง				
กิจกรรม	พื้นที่	กิจกรรม/แผน/วิธี	ระยะ	หมายเหตุ
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

“Pain/Gain Point”

เวลา

พูด

ฟัง

ถาม-ตอบ

จับประเด็น

สร้างบรรยากาศ

สังเกต

วิเคราะห์
เชื่อมโยง

สรุป
(สังเคราะห์)

ฯลฯ